

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravljalstvo v Ljubljani, Franciškanska ulica šte. 6, I nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti s dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrt leta K 10.50, za mesec K 3.50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inszerati: Enostopna petiti vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglasi in poslane vrstice po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Delavstvo Ljubljane in okolice!

V nedeljo se vrši v Ljubljani v Mestnem Domu shod, na katerem bomo obrazložili naše delavsko stališče napram jugoslovanski državi. Delavci, delavke! Agitujte za obilno udeležbo.

Nujne zahteve.

Zdi se nam, da je ljudem, ki stoje danes na krmilu naše vlade, preobrat malo hitreje prišel, kakor so ga bili pričakovali. Iz tega, pa tudi iz drugih vzrokov, katerih danes nečemo raziskovati, si lahko razložimo, zakaj da nismo tako pripravljeni vstopiti v Jugoslavijo, kakor Čehi v svojo državo.

Opravičiti te nepripravljenosti ne moremo; pa če bi tudi imeli voljo, jo opravičiti, moramo odločno zahtevati, da se nemudoma izpolni cela vrsta zahtev, ki so pereče in ki bi se bile morale že pri ustanovitvi vlade takoj izvršiti.

Dali smo vladi časa in čakali smo, a sedaj se nam zdi že primerno, da vlada kmalu preboli svoje porodne bolečine in pokaže, da ni njena naloga samo, uvesti povsod slovensko uradovanje in odstraniti osebne reprezentante starega sistema, ampak mora nekatere najpraktičnejše zakone in odredbe avstrijske preteklosti na mah ukiniti.

Mi hočemo, da pade z Avstrijo tudi njen sistem in vlada naj se čuva sumnje, da je ves preobrat izvršen le v obliki, ne pa tudi v prepričanju in nazorih.

Nemška Avstrija je stopila v novo zgodovino svojega razvoja še bolj nepripravljena, kakor Jugoslavi. In vendar se tam že pridno pometa s starimi avstrijskimi uredbami, tako da je danes Nemška Avstrija v razvoju že pred nami.

To, kar zmorejo avstrijski Nemci, bi zmogli tudi mi; saj naš narod je politično najmanj toliko zrel kot avstrijsko nemški.

Seveda ima slednji eno veliko prednost: glavni sodelavec pri preuredbi nove Avstrije so nemški socialni demokrati in njim gre pač glavna zasluga pri reformatoričnem delu.

Pri nas žalibog naša stranka še nima velikega vpliva v javnosti in to ne po naši krivdi; zato smo tembolj opravičeni glasno zaklicati naše zahteve v svet.

Prva teh zahtev, ki se lahko takoj izvrši, je, da dobi delavstvo pri javnih poslih večje zastopstvo; ne mislimo tu ravno na Narodni svet ali Narodno vlado — dasiravno bi tudi tukaj bilo večje zastopstvo delavstva narodu le v korist.

Mislimo v prvi vrsti na naše občinske zastope, posebno v večjih mestih in krajih.

Vsi dosedanja občinski redi so bili starokopitni in so sloneli na privilegijih premoženja. Zato niso socialisti skoro nikjer prišli v občinske zastope. Naravno je, da se občinski volivni red ne more kar čez noč nadomestiti z novim; a kar je mogoče in kar zahtevamo, je, da odstopijo v vseh občinah, kjer se nahaja večje število delavcev, občinski odbori in da potem sporazuma med strankami imenuje vlada začasne občinske odbore.

Takšen preobrat se je izvršil že v nešteto čeških in nemških občinah in nikjer ni bilo stvarnih pomislekov proti njemu. Tudi pri nas jih ne sme biti. Krivica, storjena delavcu v Avstriji, se mora v Jugoslaviji takoj popraviti.

Naloga vlade je, da okrene v tem pogledu takoj vse potrebno.

Občinski odbori so v prehodni dobi velike važnosti in delavstvo ima pravico, da v njih sodeluje.

O nadaljnjih zahtevah, ki jih stavimo, se je v javnosti že govorilo in tudi naša stranka jih je na shodih že zahtevala. A vlada se ne zgane in ima izgovore. Nečemo te zahteve še enkrat ponoviti:

1. svobodno razpečevanja časopisov in tiskovin (kolportaža) naj se dovoli,

2. ukine naj se takoj stari avstrijski društveni in

3. stari avstrijski zborovalni zakon.

Ne zavračajte več izpolnitve teh zahtev; motite se, ako mislite, da je ljudstvo zadovoljno da ima le Ju-

goslavijo in narodno vlado; ono hoče svobode, demokratičnega duha v vladi!

Na vseh naših shodih ponavljamo te naše zahteve in zahtevamo odločno njihovo takojšnjo izpolnitev. Če pa vlada tem zahtevam noče ugoditi, pa ji zagrozimo, da so socialni demokrati na te določbe starega avstrijskega zakona sploh ne bomo več ozirali, ampak da bomo svobodo tiska, združevanja in zborovanja via facti sami uvedli.

Radovedni smo, če bo potem naša vlada moč in pogum ter zaslonbo v narodu, da nas pokliče radi naših dejanj na odgovor!

n. n.

Mednarodno pravo in narodi.

Sedaj, ko preživljamo dobo socialnega prevrata, ko stopajo narodi na prizorišče svetovne zgodovine kot pravni zastopniki članov svojega plemena, se ozrimo v razvoj mednarodnega vprašanja, ki je bilo vedno mero-dajno za usodo posameznih držav in prostih ter neprostih narodov.

Mednarodno pravo bi se moralo doslej bolje imenovati meddržavno pravo, kajti to pravo ni urejalo vzajemna razmerja narodov kot takih med seboj, marveč držav, ki so se smatrale za pravne zastopnice in edine politične pooblaščenke v urejevanju svetovnega reda. Dosedanje mednarodno pravo je smatralo posamezne države kot subjekte uprav tega prava, pri čemer se narodov ni sploh nič upoštevalo. Državnih meja niso odločevali po koristih in želji narodov, marveč po svojevoljnosti te ali one države, ki je bila za ta ali oni čas dovelj močna, da je usilila svojo voljo sosednim državam in deželam. Taka in podobna nasilja so se vršila s sklicevanjem na zloglasno mednarodno pravo in s tem je bilo nasilje sankcionirano.

Ta nasilni red, ta neomejena pravica odločevanja o razmerju držav in narodov s strani posameznih mogočnih držav je omajala najprej francoska revolucija. Ne pozabimo, le omajala. Saj pa ni moglo biti tedaj pred dobrim stoletjem drugače, ker so se narodi, predvsem mali le slabo zavedali pomena velike dobe. Tej revoluciji je položil temeljni kamen Francoz Rousseau, ko je dejal, da mora državo ustanavljati le volja državljánov. Ne dinastija, marveč državljani naj odločajo o obsegu države in nje usodi. Tako je pisal tudi Mirabeau, ki je smatral samovoljno priklapljanje enega dela prebivalstva drugi državi za tiranijo.

To so bili poskusi nove ideje mednarodnega prava, ki pa žal niso dovedli do pravega uspeha in niso dosegli svojega namena, zakaj zadeli so ob indiferentnost vsega evropskega vzhoda in lahko rečemo večine evropskega ljudstva. Edino pravomočni fevdalizem in porajajoča se buržoazija sta bila zavedna rãzredã, ki pa kot reakcionarni struji trsta — umevno — bila nič kaj dovzetna za ideje francoske revolucije. Zato so doživeli ti prvi nastavki in pričetki novega svetovnega reda prvi udarec od ustanovljene Svete alijance, ki je samoodločbo narodov zanižala in priznala monarhe za edino odločujoče činitelje v političnih stvãreh ter jim odkazala nedotakljivo pravico na svoja ozemlja in podložnike. Stališče ljudi in narodov v monarhiji so jeli smatrati za notranjo zadevo, le vlada in države naj bodo člani mednarodne družbe.

Kljub vsemu zatiranju podrejenih narodov in zapostavljanju človeških načel francoske revolucije o samoodločbi, bratstvu in enakosti pa ta načela in te ideje nikdar niso popolnoma izginile v povestnici naslednjih desetletij po veliki revoluciji, marveč so plamtele v večjih in manjših utrinkih vse do tridesetih in štiridesetih let minulega stoletja, ko so naenkrat zaplamtele v mogočen plamen, zrevolucionirale svobodoljubne elemente v Italiji in Nemčiji ter zedinile tam na sto delov razcepljene in raztrgane narodnostne dele v enotno državo. Tu je zmagala misel, da imej vsak narod pravico ustanoviti si svojo državo in temu zgledu so sledili tudi deloma balkanski narodi. Ves ta pokret v pred- in pomarčni dobi minulega stoletja pa je bil le etapa v razvoju mednarodne misli. Ni dvoma: ta prevrat je bil precej silen, vendar je ostalo v ustroju mednarodnega reda, po katerem se smatrajo države kot edini činitelji mednarodnega prava, vse pri starem. Državnotvorna sila narodov je bila sicer priznana, ne pa samoodločba

narodov. Le oni narodi so imeli pravico veljati kot subjekti mednarodnega prava, ki se jim je posrečilo, da se državno organizirajo.

Toda že so se oglašali glasovi, ki so izrekli temu naziranju obsodbo in dejali, da so pravi činitelji mednarodnega prava narodi sami. V tem zmislu je nastopil v Italiji Manzini, v novejšem času, neposredno pred svetovno vojno pa Italijan Cimbali. Finec Erich i. dr. Vse te predvojne teorije pa je udeistvila praktično ruska revolucija. Šele ta je docela uveljavila načela francoske revolucije, ko je dala narodom bivšega ruskega carstva svobodo. Ruska revolucija je prevzela misijo narodne osvoboje in prodrla v duše vseh evropskih narodov. Iz Rusije, z vzhoda je prešinila liki električni tok vso srednjo in zapadno Evropo velika misel po osamosvoji narodov; in še več, ti narodi so zbog socialne revolucije prisiljeni, da si zgrade lastne države v zmislu demokracije in socializma. Socialistične narodne republike so parola, ki jo danes diktira zgodovina.

Politični pregled.

— **Italijani na pohodu proti Karlovcu.** Italijani se ne pokore povelju entente, naj izpraznijo Reko, in se tudi ne uklonijo kategoričnemu tozadevnemu ukazu iz Pariza, pač pa so zasedli poleg Reke še Sušak in marširajo v gore v severni smeri proti Karlovcu. Tudi v Dalmaciji prodirajo proti Kninu. Situacija, ne samo jugoslovanska, maveč tudi mednarodna, postaja zelo kritična, ker je docela izključeno, da bi bila ententa voljna, mirno trpeti te italijanske nesramnosti.

— **Italija do Triglava in Nanosa.** V Trstu je začel izhajati nov list, ki se imenuje »Grido di Liberta«. Programni članek »La nuova Italia« je napisal znani profesor Gvidon Podrecca. V tem članku razpravlja tudi o onih Jugoslovanih, ki jih misli Italija prikllopiti svoji državi. Podrecca zagovarja ta načrt ter se sklicuje pri tem na Čehë, povdarjajoč, da tudi oni smatrajo za varstvo svoje narodnosti za potrebno, da prikllopijo čehoslovaški državi tri milijone Nemcev. Potem takem ima tudi Italija pravico, da si v svojo narodno obrambo prikllopi slovensko ozemlje do Triglava in Nanosa, na katerem ozemlju bi naj bili potem soški Slovenci verni čuvarji granic skupne domovine Italije. — Nobenega dvoma ni, da mirovni kongres ne bo pristopen italijanskim nakanam. Za sedaj je na mestu le najenergičnejši protest proti aneksiji vsake pedi slovenske zemlje!

— **Dr. Kramar o češko-madžarskem sporu.** Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Odsek za zunanje zadeve je imel pod predsedstvom člana Narodne skupščine Nemea sejo. Ministrski predsednik dr. Kramar je poročal o diplomatskih pogajanjih glede slovaških krajev in je sporočil vsebino note, ki jo je odposlal ministrskemu predsedniku Karolyiju. V tej noti opozarja dr. Kramar na to, da Ogrska vlada nima pravice o slovãških krajih govoriti, ker so na posvetu entente v Versailles sklenili, da pripada Slovaška Českoslovaški državi. Nadalje je energično protestiral proti nasilnemu postopanju ogrskih čet in radi aretacije člana Českoslovaške narodne skupščine, poslanca Dule, ki je postavno imun.

— **»Pravo Lidu« proti mobilizaciji češke armade.** Praško socialistično glasilo »Pravo Lidu« se kar najodločneje obrača proti mobilizaciji in izvaja: Če je naša stvar na Slovaškem in severnem Češkem pravična, tedaj moremo z zaupanjem počakati odločitev mirovne konference. Ni potreba, da bi se še nadalje prelivala dragocena kri. Če pa se skušajo pri nas uveljaviti imperialistični elementi, ki hočejo dmokratske ideje izrabiti za osvojevalne namene, tedaj bodo pri najširših masah naleteli na skrajni odpor. — Na drugem mestu poroča »Pravo Lidu« iz krogov narodne skupščine, ki so dobro informirani o namenih vlade, da se na mobilizacijo sploh ne misli. Nedeljske manifestacije da niso bile vsenarodne. V krogih poslancev da se je zoper to protestiralo, da se s takimi manifestacijami pritiska na Narodno skupščino.

— **Šmeral se umakne iz političnega življenja?** »Pravo Lidu« priobčuje naslednje poročilo: Izvrševalni odbor češko-slovanske socialno demokratične delavske stranke se je sešel k izvanredni seji, sklicani z namenom, da se zavzame stališče napram napadom, ki so jih

vodili v zadnjem času proti sodrugu dr. B. Šmeralu. Sodrug Houser je stavil predlog, da naj se glede tega slučaja zavzame javno stališče. Sodrug dr. Šmeral je bil za umaknitev tega predloga, ker je prekasen. Odločil se je, da ne sprejme mandata za »Narodni Vbor«. S 1. prosincem 1919 izstopi iz uredništva »Pravo Lidu«, kjer je deloval 19 let.

= Pred mirovno konferenco. »Times« poročajo iz Newyorka: Senator Borah naznanja, da bodo smeli zastopniki Nemčije in Avstrije na mirovno konferenco in da se bodo vse obravnave med njimi in zastopniki zveznih vlad vstevši vlado Zedinjenih držav ameriških vršile zaeno. Kakor se to pojmuje tukaj, pomenja to, da se bodo obravnave med Nemčijo in aliranci res vršile in da precedenčni slučaj izza boksarske vstaje, ko kitajski zastopniki niso smeli k obravnavam, glede Nemčije ne bo obveljal. Ta naznanila so vzbudila največje zanimanje, to pa tembolj, ker je znano, da se v njih zrcali naziranje predsednika Zedinjenih držav. Domnevajo, da imajo Amerika in aliranci že gotov sklep.

= Delavsko vprašanje v Nemčiji. Berlinski »Vorwärts« piše: Tudi nazjzagrizenejši od zagrizenih nočejo danes privedi Nemčije do meščanske vojne in lakote. Ako mirno prevdarja, bodo morali priznati, da se vsled socialističnega prepira o principih ne sme mir niti za en dan zavlačevati in da se ne sme s tem ogrožati ljudske prehrane. Še se ni zagrnila zemlja nad trupli žrtev, ki jih je zahtevala revolucija, in že se je med socialisti vnel prepir o tem, za katero ceno so te žrtve padle. Že se porajajo besede: Demokracija ali diktatura, za ali proti Narodni skupščini. Nemški delavec nikakor ne more iz svoje kože, toda »boljševik« ne mara postati. Če je tudi marsikdo v njihovih vrstah trenutno »boljševik«, je vendar glavno vprašanje to, ali se da v Nemčiji od lastnih žuljev živeti ali ne. To se pa ne da doseči v enem dnevu, še veliko manj pa pri ljudstvu, ki ga je spravila nesrečna vojna na beraško palico. List konča z apelom, da naj se združijo v teh resnih in težkih časih vse delavske moči.

= Socialistična stranka na Švedskem je priredila v Stockholmu velik demonstracijski obhod proti draženju živil. Demonstracija je potekla nemoteno. Po nagovorih nekaterih poslancev so med viharjem odobravanjem sprejeli resolucijo o zahtevah glede aprovizacije. Resolucijo je oddala deputacija državnemu ministru, na kar so se demonstrantje razšli. Socialistična levica se manifestacije ni udeležila.

= Švica proti priklopitvi Predarlske. Bern, 19. novembra. (K. u.) Glede priklopitve Predarlske Švici poroča bernski »Tagblatt«, da je večina prebivalcev Švice proti temu, da se meje razširijo in se potegne država v vrtimec mednarodne politike. »Ne hrepimo po tem — piše list — da postanemo posredovalna in tlačilna država. V tem, da smo majhni, je naš blagoslov, kar je dokazala vojna. Nemška Avstrija bo morda prisiljena vsled razmer, da se ukloni priklopitvi, a prikrita jeza bi ostala, ker bi Švica dobila pač le tako ozemlje, ki sili od Avstrije proč, in to ententa odobrava.

= Amnestija v Nemčiji. Wolffov urad poroča: Državna vlada je v zadnji seji razmotrila celo vrsto praktičnih vprašanj, katera naj prerešetvajo politično vprašanje. Tudi v gospodarskih in splošno političnih vprašanjih pripravlja vlada pozitivne ukrepe. Najprvo naj se izda velikopotezna amnestija za prestopke in zločine civilistov in vojakov, da se tako pokaže zmaga. Ta sklep se je izvršil v polnem soglasju med resortnimi zastopniki pruskega in državnega pravosodja.

= Revolucija v Belgiji. Časopisni urad delavskega in vojaškega sveta v Kolinu priobča vest o revoluciji v Belgiji; glasom poročila je zahtevala ta revolucija 40 žrtev. Nemške civilne upravne oblasti so brez boja zbežale. Belgijski in nemški maroderji so ovirali njih beg; nato so prevzeli belgijski uradi upravna mesta.

= Ameriška mornarica. Filadelfija, 19. novembra. (K. u.) Mornariški tajnik Daniels je izjavil v družbi mornariških arhitektov in inženirjev, da bodo Zedinjene države tudi v bodoče gradile veliko brodovje in sicer ne zato, da bi obvladale male narode, temveč zato, da zagotove malim in velikim narodom prostost morja in pa, da bodo opravljale službo nadziranja sveta.

= Nemške izgube. Na podlagi zanesljivih podatkov podaja nek nemški list točno poročilo o nemških izgubah do 31. oktobra 1918: Nemčija plaka za 1.580.000 mrtvimi vojniki, pogreša jih 260.000, od katerih pa večina ni več pri življenju. Število vojnih ujetnikov znaša še sedaj 400.000 vojakov, ranjenih je bilo 400.000 voja-

kov, izmed katerih pa je bil marsikdo že po večkrat ranjen.

= Novo poljsko ministrstvo. Varšava, 19. novembra. (K. u.) Ker pogajanja Daszynskega v svrhu tvoritve novega kabineta niso imela povoljnega uspeha, je podal Daszynski Pilsudskemu svojo demisijsko, ki jo je Pilsudski tudi sprejel. Pilsudski je imenoval novo ministrstvo, in sicer je ministrski predsednik Moraczewski, zunanji minister Wasilewski, Pilsudski sam pa si je pridržal vojno ministrstvo. Tri ministrstva so prihranjena za pruske dele Poljske države.

= Notifikacija poljske države. Varšava, 19. novembra. (K. u.) Pilsudski je brzojavil vsem državam notifikacijo o ustanovitvi neodvisne, vse poljske kraje vsebujoče Poljske države in izraža upanje, da v tem trenutku ne bo prestopila nobena tuja armada brez privoljenja Poljske državnih mej.

= Angleške izgube v vojni. London, 20. novembra. (K. u.) Reuterjev urad poroča: V poslanski zbornici je rekel državni podtajnik v vojnem svetu Mac Pherson, da so Angleži do 4. novembra 1918 izgubili na mrtvih, ranjenih, pogrešanih in ujetih, ako izvzamemo bojne čete v zraku, pač pa vstajemo Dominicue in Indijo, 3 milijone, 49. 991 mož.

= Amerika demobilizira. Reuterjev urad poroča iz Washingtona, da je general March izdal povelje za postopni odpust vseh čet Zedinjenih držav, ki štejejo skupaj 1.790.000 mož.

= Počasčenje francoskih vojskovodij in državnikov. Pariz, 20. novembra. (K. u.) Akademija je v izredni seji soglasno izvolila Focha in Clemenceauja za člana. Ministrski svet je generalu Petainu podelil maršalsko dostojanstvo.

= Italijanski komisar v Turčiji. Chiasso, 20. novembra. (K. u.) Italijanska vlada je, kakor poročajo listi, grofa Sforzo poslala v Carigrad kot višjega komisarja na Turškem.

S sej Narodne vlade SHS

v Ljubljani, dne 18. listopada 1918.

Oddelek za javna dela in oddelek za prehrano stopita po deputaciji v osebni stik z NV v Zagrebu, da se uredi dobava živil.

Dr. Zvegl se poveri tudi z vrhovnim zastopstvom Narodne vlade pri konferencah o likvidaciji zunanega in vojnega ministrstva na Dunaju. Dodeli se mu dr. Rudolf pl. Andrejka, ki naj po posameznih ministrstvih izbere uradnike jugoslovanske narodnosti, kateri se bodo udeleževali skupnih konferenc zastopnikov vseh narodnosti bivše monarhije.

Državni urad za zunanje zadeve na Dunaju opozarja na nevarnost, da pride med Slovenci in Nemci na Koroškem do nevarnih in nepotrebnih konfliktov, in predlaga, da se vrši posvetovanje zastopnikov Narodne vlade in zastopnikov Nemške Avstrije. Tam naj se določi sporazumno uprava Koroške po obeh narodnostih do mirovne konference. Odgovori se brzojavno v tem smislu: Do konflikta med obema narodnostima je prišla na slovenskem ozemlju po krivdi Nemcev, ki zabranjujejo, da bi uprava tega ozemlja prišla v roke Narodne vlade SHS v Ljubljani. Nemško vojaštvo je zasedlo čisto slovenske kraje. Narodna vlada je pripravljena, udeležiti se skupnih posvetovanj pod pogojem, da Nemci poprej umaknejo svoje vojaštvo in narodne straže iz sklenjenega slovenskega ozemlja.

Italijani so zasedli Idrijo; njihov poveljnik je izjavil, da nameravajo Idrijo združiti trajno z Italijo. NV se naprosi, da protestira proti temu z vso oostrostjo, kakor tudi proti okupaciji slovenskih pokrajin sploh.

Iz ozemlja Narodne vlade SHS v Ljubljani se smejo izvažati samo taki predmeti, za katere izda dotično poverjenstvo transportno dovoljenje.

Južna železnica rabi za vzdrževanje prometa mesečno 500 m³ vulkanskega olja, 200 m³ cilindrskega olja in 900 m³ petroleja. Narodna vlada se obrne na NV s prošnjo, naj posreduje, da se oskrbijo te potrebščine preko Reke, ker je promet preko Trsta zaprt.

Narodna vlada nastavlja v prehodni dobi vse uradništvo le začasno. Kakor pa se je izvedelo, nastavlja NV uradnike tudi definitivno. Da se zabrani, da bi bilo uradništvo v ozemlju Narodne vlade SHS v Ljubljani v kateremkoli oziru oškodovano, se naprosi NV za navodila v svrhu enotnega postopanja.

Narodna vlada izda obširno naredbo glede zaposlenja invalidov zlasti v državni službi, ker stoji na stališču, da je treba storiti vse, da se invalidom omogoči preživljanje po lastnem njihovi invalidnosti primerem delu. Zato se jim da prednost pred vsemi kompetenti pri vseh vrstah zaslužka, ki ga Narodna vlada bodisi sama oddaja, bodisi oddajo nadzira.

Prehodna uprava v ozemlju Narodne vlade SHS v Ljubljani.

Narodna vlada objavlja naslednji komunike:

Za ono dobo, dokler konstituenta naroda SHS ne določi ustave države SHS in se ne uveljavi po smislu

te ustave definitivni upravni ustroj, je treba poskrbeti za to, kako se naj v tej prehodni dobi vrši uprava v jugoslovanskem ozemlju bivše Avstrije. Uradni list objavlja pravkar naredbo celokupne vlade, ki jo je sporazumno z Narodnim vječem SHS v Zagrebu izdala Narodna vlada SHS v Ljubljani.

Po določilih te naredbe je vsa uprava za Kranjsko, za Goriško, za mesto Trst z okolico in za Štajersko in Koroško, kolikor sta ti deželi del države SHS, osredotočena v Narodni vladi SHS v Ljubljani. Istra je za to prehodno dobo in brez preudica za končno ureditev podrejena posebnemu poverjenstvu Narodne vlade v Zagrebu, in sicer v osebi poslanca dr. Matka Laginje. Istotako je Dalmacija podrejena Narodni vladi v Zagrebu.

Narodna vlada SHS v Ljubljani je v vseh vprašanjih, ki so vsem skupinam države SHS skupna, vezana na navodila Narodnega včea v Zagrebu, sicer pa je Narodna vlada v Ljubljani oziroma njeni oddelki za vse njeno ozemlje in za vsa v tem ozemlju se nahajajoča oblastva, urade in javne organe najvišja upravna oblast in službena instanca.

V stvarno kompetenco Narodne vlade in njenih oddelkov spadajo tedaj vsi posli bivših c. kr. ministrstev na Dunaju kakor tudi vsi posli bivših c. kr. namestništev in c. kr. deželnih vlad, kolikor so se ti posli nanašali na upravno ozemlje Narodne vlade v Ljubljani. Isto velja tudi o poslih deželnih odborov, tako da je dosedanja zloglasna dvotirna uprava avtonomnih in bivših c. kr. oblastev odpravljena.

Občine in okrajna zastopstva ostanejo sicer kakor so v svoji organizaciji in svojem delokrogu, toda v svoji upravi so podrejena okrajnim oblastvom oziroma Narodni vladi in njenim stvarno pristojnim oddelkom. Posebne likvidacijske komisije, ki se ustanove za likvidacijo uprave deželnih odborov, imajo skrbeti zato, da se posli deželnih odborov in njih naprave, zavodi in premoženje rednim putem izroče Narodni vladi.

Ker so vse kompetence bivših ministrstev in političnih oblastev druge instance združene v Narodni vladi, je le-ta Narodna vlada oziroma njeni oddelki načeloma druga in zadnja instanca v vseh zadevah. Bivše politične uprave. Isto skrčenje instanc se je po smislu modernih zahtev uveljavilo tudi v šolski in finančni upravi, kolikor gre tu za upravno-pravne zadeve, kakor tudi v sodnem postopanju.

Okrajna politična oblastva prve instance ostanejo za sedaj neizpremenjena, samo da so v svojem postopanju podrejena dotičnim oddelkom Narodne vlade, ki pridejo po svoji stvarni kompetenci v poštev. V službenem in administrativnem oziru so pa ta oblastva odvisna od Narodne vlade, oddelek za notranje zadeve, ki sicer upravlja vse zadeve bivšega c. kr. ministrstva notranjih zadev in dalje vse posle deželnih odborov in bivših deželnih političnih oblastev, kolikor ti posli ne spadajo v območje kakega drugega oddelka. Na isti način imajo le-ti oddelki kompetenco dotičnih ministrstev in odnosno bivših deželnih odborov in bivših deželnih političnih oblastev druge stopnje.

V šolski upravi se ustanovi za celo Slovenijo višji šolski svet, ki sestoji iz predsednika, iz dveh ali treh poročevalcev za upravne in gospodarske šolske zadeve, in štirih ali petih višjih šolskih nadzornikov, iz dveh po knezoškofijskem ordinarijatu v Ljubljani dogovorno z drugimi ordinarijati slovenskega ozemlja poslanih katoliških duhovnikov, iz dveh od srednješolskega in iz dveh od ljudskošolskega učiteljstva po načelu proporcionalnega ozir. minoritetnega zastopstva voljenih delegatov ter iz zastopnikov staršev, oddelka za zdravstvo in oddelka za socialno skrbstvo.

V pravosodni upravi se ustanovi za Kranjsko in za Štajersko in Koroško višje deželno sodišče; višje deželno sodišče v Trstu ostane na svojem mestu. V administrativnih zadevah sta obe sodišči podrejena Narodni vladi SHS v Ljubljani, oddelek za pravosodstvo. Naredba določa dalje okoliš odvetniške zbornice v Ljubljani in notarskih zbornic v Celju in Ljubljani.

V okvirju finančne uprave določa naredba izpremenitev finančnega ravnateljstva v Ljubljani v deželno finančno ravnateljstvo, dalje ustanovitev finančnega okrajnega ravnateljstva v Ljubljani, ustanovitev dohodarstvenega višjega sodišča v Ljubljani, in sicer pri višjem deželnem sodišču, izpremenitev dosedaj pri okrajnih glavarstvih obstoječih davčnih referatov v samostojno poslujoča davčna okrajna oblastva, ureja pristojnost komisij za pridobitno in dohodnino, določa okoliš finančne prokurature ter odreja, da se vsi državni davki, davščine in pristojbine plačujejo, sprejemajo, zaračunajo od 1. novembra 1918 naprej v prid države SHS.

Za pošte se ustanovi v Ljubljani poštno in brzojavno ravnateljstvo, za državne železnice železniško ravnateljstvo, za proge južne železnice pa obratno vodstvo.

Okoliš trgovske in obrtniške zbornice obsega vse Narodni vladi podrejeno ozemlje. Istotako se obrtno nadzorništvo osredotoči v obrtnem nadzorništvu v Ljubljani.

Naredba ureja dalje rudarstveno upravo, upravo merokustva, ter postopanje v zadevah agrarnih operacij. Posebne točke se nanašajo na orožništvo, na upravno sodstvo in na uradni list. Za upravno sodstvo se ustanovi za vse ozemlje pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani poseben senat, v katerem mora biti vsaj polovica članov usposobljenih za sodno službo.

V končnih določilih se izreka, da ostanejo vsi zakoni in naredbe, kolikor ne nasprotujejo novim odredbam, do preklica ali spremembe v veljavi in da je izvršitev teh odredb, ki zadobe veljavo z dnem razglasitve, naročena Narodni vladi SHS v Ljubljani.

Dnevne vesti.

— **Osební promet na južni železnici.** Južno Logatec vodi promet obratno nadzorništvo v Trstu pod kontrolo italijanskega guvernerja, severno od Logateca pa ekspozitura v Ljubljani. Osební promet je v splošnem zopet dovoljen. Med Ljubljano in Trstom je treba prestopanje v Logatec in bodo vozili vlaki direktno.

— **Seja ljubljanskega občinskega sveta.** V torek se je vršila prva občinska seja mesta Ljubljane v novi Jugoslaviji. Župan dr. Tavčar se je v svojem nagovoru zavzemal za čim najtesnejše združenje s Srbijo; močna vlada nas mora ščititi predvsem proti največjim sedanjim sovražnikom, Italijanom. Župan je nato govoril o prehranjevalnih razmerah mestne občine in izjavil, da se nahaja ta v hudi prehranjevalni stiski; primanjkuje predvsem masti, kar pa je je dobiti, je tako draga, da jo revnejši krogi ne morejo kupovati. Ker revnejše prebivalstvo ne more plačevati previsokih cen za živila, je potrebno, da plača diferenco med nakupno in prodajno ceno mesto samo. V ta namen je župan predlagal, da sklene mestni občinski svet v aprovizacijske svrhe posojilo 1.000.000 kron s 5 odstotnim obrestovanjem. Ta denar naj se dobi pri kaki banki, ki se ji vrne denar v dveh letih. Predlog je bil sprejet. Mestnim uradnikom in uslužbencem se izplačajo zvišane draginjske doklade in enkratni nabavni prispevek. Tudi mestnim delavcem se zvišajo mezde; razen tega se zvišajo nekaterim mestnim samskim uslužbencem, ki morajo skrbeti za svoje, draginjske doklade do one višine, ki jo lahko dosežejo zakonci brez otrok. Na mestnem deklasičnem liceju se razširi trgovski tečaj in se povišajo renumeracije učnim močem. Referent stavbnega odseka je poročal o županovem dopisu, da se zgrade za zasilna stanovanja barake; stroški bodo znašali 60.000 kron, ki naj se pokrijejo iz aprovizacijskega fonda. Vlada naj izda naredbo glede ureditve stanovanj in naj se odpravijo v to svrhu iz Ljubljane vsi inozemci, ki so tu brez posla. Na dnevnem redu se je bilo tudi več interpelacij, naslovljenih na župana, glede boljšega prometa cestne železnice, ki naj preide v mestno last, glede izpraznenja šolskih telovadnic, glede vojaških konj itd. Nato se je vršila tajna seja, na kateri so razpravljali o različnih lokalnih zadevah.

— **Srbohrvaški tečaji za učitelje.** Narodna vlada SHS v Ljubljani, poverjeništvu za uk in bogočastje, ustanovi učiteljske tečaje za priučitev srbsko-hrvaškega narečja. Organizacija teh tečajev se poveri gg. prof. dr. Hlešču, prof. Mazovcu in prof. Lokovsku.

— **Mladina na cesti.** Pocestno mladino je spraviti v kraj. Brezposelno njeno pohajkovanje ni le vzrok šolskim zamudam in neuspehom, marveč tudi vir vlačugarstvu, beraštvu, tatvinam in nenavnim grdobijam. Zato se je pričelo ustanavljati dnevna zavetišča, kakršnih šteje že več tudi Ljubljana. Značilno je, da je bilo o priliki letošnjih aprilskih demonstracij prijetih zaradi udeležbe pri pobijanju šip in plenjenju kar 22 ljudskih šolarjev in šolaric. Enako znatna je bila udeležba ljudskošolske mladine pri tatvinah zadnjih dni. Ne manjka pozivov in naredeb, ki naj bi preprečevale brezposelno potikanje dece po cestah. Toda brezuspešne so in bodo, ker in dokler ni sil, katerim je briga, da se ti pozivi in naredbe tudi dejansko izvrše. Pa komu bodi ta briga? Policijski straži? Ta niti vsemu drugemu svojemu poslu ni kos. Upri bi se pa tudi zdravi čut prebivalstva temu, da se otroci preganjajo po policiji; uprlo bi se taki nakani sigurno zlasti učiteljstvo, glavni in najpoklicanejši zastopnik in zagovornik šolske mladine: Vzgojitelja otroku, ne policaja! Dokler le moremo, obvarujmo deco pred stikom s policijo in kazensko sodnijo! Socialna dolžnost nas vseli je, da se brigamo za početje mladine na cesti in da jo devamo v red. Ker smo demokratje, naj nikdo ne šteje te brige pod svojo častjo. Zlasti ne učitelji, bodisi ljudski, bodisi srednješolski. Šaj se mu po novodobnejšemu naziranju njegovega poklica delovanje nikakor ne konča v šolski sobi, marveč bodi on vzgojitelj v pravem in najširšem pomenu besede. Njegovemu sodelovanju v boju zoper brezdelno pohajkovanje šolske mladine bi se bilo tem težje odreči, ker je baš on po poklicu strokovnjak v vzgoji, pa tudi najboljše pozna mlade pohajkovalce, že njegov opomin utegne največ zaleči; ako ne bi zalegel, sledil bi mu opomin staršev ali njih namestnikov, zatem na potitev v dnevno zavetišče; ako vse to ne bi zaleglo, prišla bi v poštev prisilna oddaja v vzgojevališče. — Narodna vlada v Ljubljani.

— **Opozorilo na krajevne odbore NS.** Krajevni odbori pošiljajo seznam izvoljenega odbora na najrazličnejše naslove kot na Narodno vlado v Ljubljani, celo na Narodno vječe v Zagrebu. NV v Zagrebu nas naproša, naj opozorimo slovenske krajevne odbore, naj ne pošiljajo seznamov v Zagreb. Opozarjamo vse slovenske krajevne odbore, ki bodo vposlali novoizvoljeni odbor v potrdilo, naj to naslovijo na Narodni svet v Ljubljani.

— **Društvo »Dr. Janez Ev. Krek«** razpošilja okrožnico s prošnjo, naj vsi po svojih močeh prispevajo za vzdrževanje Krekove hiše, ki je postala narodna last z vsem, kar je ostalo po njem kot spomin, ki bo v bodoče časten vsakemu Jugoslovancu.

— **Docentura za slovenistiko v Zagrebu.** NV v Zagrebu je uvedlo na zagrebškem vsučilišču docenturo za slovensko književnost. Filozofska fakulteta je po preteku štirih let vrnila prof. dr. Hlešču docenturo na novoustanovljeni stolici za slovenščino.

— **Uradni list Narodne vlade SHS v Ljubljani.** Danes je izšla 11. številka.

— **Gostilne in kavarne v Ljubljani** smejo biti odslej odprte do 10. oziroma 11. ure zvečer.

— **Krajevni odbor NS za možiško dolino** priredi sporazumno s poveljništvom voj. oddelka 87. pp. v Prevaljah v nedeljo, dne 24. novembra 1918 ob 10. dopoldne slovesno manifestacijo.

— **Italijani na Gorenjskem.** V Belopeč na Gorenjskem je prišla italijanska patrulja, močna sto mož. Naslednji dan se je zopet umaknila.

— **Italijani se utrjujejo na slovenskem ozemlju.** Poročila iz Gorice pripovedujejo, da Italijani z veliko naglico prevažajo topove, s katerimi utrjujejo demarkacijsko črto, ki so jo zasedle čete njihove armade. Nad Trstom so že vkopali več težkih topov.

— **Pozdravni večer bratom pevcem - vojakom,** ki so se vrnili v Ljubljano, priredi pevsko društvo »Slavec« v soboto, dne 23. t. m. ob 8. zvečer v društvenih prostorih »Narodnega doma«, I. nadstropje. Vabimo Vas vse, tudi one, ki se še niste vrnili v naš pevski krog, da se tega večera udeležite. Pristop imajo člani pevskega zbora in po njih upeljeni gostje.

— **Iz Hude Južne.** Italijani so zasedli Hudo Južno 17. t. m., kakor tudi Podbrdo do meje. Stanovanja so kratkoma rekvirirali ter prvi dan začeli rekvirirati seno in drva, vendar brez vsakih potrdil, ne da bi sploh o tem ljudi obvestili. Na pošti so ustavili uradovanje, učitelje so opozorili, da morajo priseči na italijansko vlado.

Delavstvo in jugosl. država.

Da se našemu ljudstvu pojasni pravice in dolžnosti, ki jih ima napram Jugoslovanski državi, kakor tudi da se razgovorimo o sedanjem političnem položaju, sklicuje jugoslovanska socialna demokratična stranka v nedeljo 24. t. m. naslednje

Ljudske shode

Ljubljana: v »Mestnem domu« ob 10. dopoldne, poroča sodr. A. Kristan;
Maribor: v »Narodnem domu« ob 3. popoldne, poročata sodr. J. Kopač in sodr. dr. Korun;
Celje: pri »Zelenem travniku« ob 3. popoldne, poroča sodr. Petejan;
Štore: kraj se še določi, ob 10. dopoldne, poroča sodr. J. Petejan;
Tržič: gostilna »pri Pelarju« ob 3. popoldne, poroča sodr. A. Prepeluh;
Križ pri Tržiču: gostilna »pri Jaku« ob 10. dopoldne, poroča sodr. Prepeluh.
Lesce: v restavraciji pri »Legatu« ob 3. popoldne, poročata ss. Kocmur in dr. Olip;
Vrhnika: »Pri Črnem orlu« ob 3. popoldne poročata ss. Zore in Hlešč;
Borovnica: v gostilni pri »Kolodvoru« ob 10. dopoldne, poročata ss. Zore in Hlešč;
Zagorje: v dvorani g. Mihečiča ob 2. popoldne, poročata ss. Čobal in dr. Lemeš.
Velenje: prostor in čas se še določi, poroča sodr. Tokan;
Šoštanj: prostor in čas se še določi, poroča sodr. Tokan;
Borovlje: v gostilni »Just« ob 10. dopoldne, poroča sodr. Mihevc;
Idrija: pri »Črnem orlu« ob 10. dopoldne, poročata sodr. Štravs in dr. Lončar;
Logatec: v gostilni pri Kuncu ob 3. popoldne, poročata ss. Milan Jaklič in Žorga;
Št. Janž: v gostilni pri »Papežu« v Karmelu ob 2. popoldne, poroča sodružica Alojzija Štebi;
Škofjaloka: Pivovarna (pri »Prajeru«) ob 2. popoldne, poročata ss. Lehpamer in Macarol.
Pragersko: v soboto 23. t. m. ob 7. zvečer, poroča sodr. Kopač.

Organizacije in sodrugi ostalih krajev, ki žele, da se tudi pri njih vrše shodi, naj to takoj naznanijo strokovnemu tajništvu v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6.

Članom Konzumnega društva za Ljubljano in okolico na Jesenicah, Savi in Koroški Beli v vednost: Članska zborovanja za to okrožje se vrše v nedeljo, 24. novembra, in sicer na Jesenicah ob 10. uri zjutraj v gostilni pri Klinarju (po domače »pri Rozmanu«), na Savi ob 3. uri popoldne pri Werglesu in na Koroški Beli ob 6. uri zvečer pri Žumru. Pridite točno in polnoštevilno.

Sestanek zaupnikov »Svobode« na Jesenicah bo v nedeljo, 24. novembra, ob pol 2. popoldne pri Werglesu na Savi.

Umetnost in književnost.

Iz gledališke pisarne. Danes, v četrtek ob pol 8. zvečer se uprizori prvič v sezoni Messengerjeva francoska opereta »Michujevi hčerki«. Režijo vodi g. šefrežiser Vl. Marek, dirigira g. kapelnik Janko Ravnik. Tenorsko partijo poje g. Mohorič, ki je bil v Zagrebu tri leta angaževan kot pevec za male solonske vloge; v Ljubljani nastopi prvič v večji ulogi. — Glede opreme in kostumov blagovoli se slav. občinstvo za sedaj zadovoljiti s tem, kar je v garderobi; nove kostume med vojno nabaviti je bilo izključeno. Intendanca pa hoče zdaj polagoma vso garderobo prenoviti in preosnovati, kolikor bo le mogoče, kakor se mora obnoviti in preosnovati čim preje ves dekoracijski aparat. — V petek, dne 22. t. m. se ponovi opereta »Michujevi hčerki« za abonement »C« ob pol 8. zvečer. — V soboto, dne 23. t. m. zvečer ob pol 8. se ponovi »V Ljubljano jo dajmo« in »Nemški ne znajo« za abonement »B«. — V nedeljo, dne 24. t. m. popoldne ob pol 3. »Charleyeva teta« izven abonementa. V nedeljo zvečer ob pol 8. se ponovi izven abonementa »Namišljeni bolnik«. — V ponedeljek zvečer ob pol 8. »Michujevi hčerki« za abonement »B«.

Zadnje vesti.

Položaj na Koroškem.

Celovec, 20. novembra. Nemci pripravljajo z gardami na slovenskem ozemlju na odpor, ako bi hoteli Jugoslovani predreti in prevzeti upravo. Iz Beljaka izvažajo moko, ki jo imajo shranjeno v veliki množini v mestni župni cerkvi, na zgornje Štajersko in Tirolsko. Iz Velikovca izvažajo ponoči moko, dognalo se še ni kam. Meščanske garde postajajo vedno bolj bojovite in agitirajo po mestih in trgih na oborožen odpor. Mostove so zastražili in na Humberku nasproti Borovljam so postavili topove. Mnenje Nemcev je, da bo cela Koroška pripadla k Nemški Avstriji. V tem smislu govorijo v svojem provizoričnem deželnem zboru in inž. Schueler je predlagal, naj se vsi slovenski duhovniki aretirajo, ki bi pri prihodnjih volitvah s prižnice poučevali ljudstvo. Prehrana je na slovenski strani slaba, ker so pred preobratom veliko rekvirirali, zaloge živil imajo pa Nemci. V Celovcu je mirno. Vlada »Soldatenrat«. Nemške straže se nasproti vojaštvu in civilistom vedejo zelo oblastno. Domače prebivalstvo je vsled njihovega obnašanja silno razburjeno in se je bati, da pride do spopadov. Italijani so zasedli Kanalsko dolino do Trbiža. 15. novembra se je nastanil v Žabnicah cel infanterijski polk z 200 konji. Ostati hočejo tam dolgo časa. Isti dan so zasedli drugi polki več vasi: Lipaljo vas, Naborjet, Ukve. S seboj imajo strejnice in puške. Orožništvo je moralo takoj oditi. Tudi vsi železničarji in čuvaji so morali oditi in so jih nadomestili z italijanskimi, le postajenačelniki so še ostali. Ljudstvo občuti zasedenje Kanalske doline po Italijanih kot veliko breme in pričakuje pomoči od bratov Jugoslovancev. Nemci pa bi radi, da bi Italijani zasedli vse slovensko ozemlje na Koroškem, češ, da bi Italijani že zapustili Koroško, jugoslovanske čete pa ne.

Pogajanja v Ženevi.

Pariz, 20. novembra. »Temps« poroča, da je nemogoče podati vseh Korošcevih izjav pri zadnjih pogajanjih v Ženevi, ki so se vršila med odposlanci Jugoslovanskega Narodnega vječa, predsednikom srbskega ministrskega sveta in med zastopniki srbske opozicije. Dr. Korošec označuje uspeh teh pogajanj tako-le: Razglasilo se je, da od zdaj naprej jugoslovansko ozemlje in srbsko kraljestvo tvorita nedeljivo enoto. Vendarle pa iz praktičnih ozirov sedanja srbska vlada upravlja nadalje ozemlje srbskega kraljestva, medtem ko izvršuje Narodno vječe v Zagrebu vlado nad jugoslovanskimi kraji. Če se je sklenilo, da se ustanovi skupna vlada, ki bo upravljala skupne zadeve, to je zunanjo politiko, narodno obrambo, morinarico, vojaštvo in trgovino, bo ta trajala samo tako dolgo, dokler zbor izvoljen na podlagi splošne, tajne, enake in direktne volilne pravice, ne odloči o ustavi nove države: Narodno vječe v Zagrebu prosi zavezniške vlade, da ga priznajo za pravičnega zastopnika Jugoslovancev stare Habsburške monarhije in razventega priznajo Jugoslovane za zavezniški narod.

Italija zahteva jugoslovansko brodovje.

Chiasso, 20. novembra. (K. u.) »Secolo« je izvedel, da Italija nikakor ne more priznati, da bi prišlo avstro-ogrsko vojno brodovje v roke Jugoslovancev. Izročitve posameznih enot ne more priznati. Če bi to storila bi postavila pojmovanje, ki si ga je ustvarila za to, na glavo. Tudi Lega navale pod predsedstvom admiralja Presbiterja, je izjavila, da zahteva Italija kljub premirju celotno avstro-ogrsko brodovje in ne samo enega dela, Avstro-ogrsko brodovje nikakor ne pripada vsem zaveznikom, ampak izključno samo Italiji.

Razmere v Mariboru.

Gradec, 20. novembra. (K. u.) Ker so se v zadnjih dneh dogajali v Mariboru spopadi zaradi narodnostnih sporov, so zastopniki Slovencev in Nemcev naprosili občinski svet mariborski, naj uvede za vse za orožje sposobne moške med 18. in 50. letom obrambno dolžnost. Sami oni, ki res nimajo sredstev za preživljanje, dobe poleg prehrane po pet kron dnevne.

Češka za prehrano Dunaja.

Dunaj, 20. novembra. (K. u.) »Neue Freie Presse« priobčuje razgovor s češkoslovanskim poslanikom na Dunaju, Tusarjem, ki se je o pričakovani pomoči s Češkega z živili in prenogom izrazil takole: Dunajska javnost je v obče glede vprašanja o živilih v veliki zmožnosti. Meni, da imamo velike presežke. To pa žal ni res. Naše zaloge so razmeroma majhne. Ugotovil bi rad, da svojih meja nikakor nismo zaprli iz političnih razlogov. Zaprli smo jih v silo, da se obranimo tistih mnogoštevilnih nakupovalcev, ki so prihajali z Dunaja in za živila plačevali neverjetno visoke cene, vsled česar je hudo trpelo domače prebivalstvo in delavstvo. Odkar so naše meje zaprte, so pri nas cene nekaterih vrst blaga padle za eno tretjino, da celo ponekod na eno desetino. Spričo tega se ljudstvo samo z vso silo upira odpretnosti meja. Na prosto smo dali najprej izvoz sočivja, zelja in repe za Dunaj. Sedaj skušamo Dunaju dobaviti tudi krompir. Žita sami nimamo mnogo, masti sploh nimamo. Obljubili smo županu dr. Weiskirchnerju, da bomo za prvo pomoč v prihodnjih dneh poslali 500 vagonov krompirja. Razume se po sebi, da se bomo potrudili, da od dovoza iz ententnih dežel nekaj dobe tudi Nemci in Nemško-avstrijci. Po naših informacijah iz Pariza so ententni vagoni za nas že na potu. Torej smemo zagotovo pričakovati, da se položaj v enem mesecu ali v šestih tednih zboljša. Premogovno vprašanje je v prvi vrsti prometno vprašanje. Manjka nam zlasti lokomotiv. Prosim, bodite uverjeni, je končal poslanik Tusar, da si kljub nasprotnemu političnemu nazoru in kljub drugim spornim vprašanjem, ki se bodo rešila šele na mirovni konferenci, resno prizadevamo, biti dober sosed in zlasti omiliti borbo Nemške Avstrije za gospodarsko eksistenco. Nič nam ni bolj tuje nego namera, Dunaj izstradati, že zato, ker biva na Dunaju 100.000 Čehov. Trdno smo odločeni, z Nemci živeti v prijateljstvu in miru.

Težavno umikanje nemških čet.

Berlin, 20. novembra. (K. u.) Kakor poroča nemška komisija za premirje v Spaaju, se zaradi izsiljenega in prenatrženega umikanja čet množe težave odhajanja vojaštva, čeprav je vreme kaj ugodno, zdi se, da Francozi niti ne mislijo na to, da bi izpraznjevalno dobo podaljšali. Katastrofa, to je razkroj armad, nebrzdano odhajanje, plenitev prehodnega ozemlja, oboroženi odpor proti zasledujočemu sovražniku, lahko nastopi vsak dan, zlasti če se vreme izprevrže na slabo.

Eksplodija v Hamontu.

Köln, 20. novembra. (K. u.) »Kölner Zeitung« poroča iz Monakovega = Gladbacha: Od lazaretnih vlakov, ki jih je zadela eksplozija v Hamontu, sta dva preko Nizozemskega dospela v Monakovo = Gladbach. Vlaka sta v nepopisnem stanju. Rešeni vojaki pripovedujejo, da je neki lazaretni vlak popolnoma zgorel, dočim je od nekega drugega en sam voz ostal nepoškodovan. Število mrtvecev cenijo na več nego 200. Mnenja o tem, jeli so Belgijci vmes posegli z ročnimi granatami in strojnimi so različna.

Clemenceau predsednik mirovnega kongresa.

Amsterdam, 20. novembra. (K. u.) »Daily Mail« poroča iz Pariza: Pričakujejo, da bodo izvolili Clemenceauja za stalnega predsednika mirovnega kongresa in da bodo Wilsona naprosili, naj predseduje go-tovim sejам, baje otvoritveni seji.

Živila iz Amerike na potu.

Washington, 20. novembra. (K. u.) Reuterjev urad poroča: Ladje, ki vozijo 20.000 ton živil za Francijo, Belgijo in Avstrijo, so odplule proti Gibraltarju, Bristolu in v luke v Kanalu.

Wilson v Evropi.

Amsterdam, 20. novembra. (Kor. ur.) Kakor poroča Reuterjev urad, bo predsednika Wilsona na njegovem potovanju v Evropo spremljala njegova soproga. Domnevajo, da bo pred početkom mirovne konference več tednov prebival v Parizu. Sodijo, da se namerava udeleževati kongresov v Verdaillesu, ki se bodo vršili, predno se snidejo mirovni pogajalci. Udeleževal se bo prvih sej prave mirovne konference, v katerih se bodo določila načela mirovne pogodbe, naslednjih sej pa, na katerih se bodo obravnavale podrobnosti, se ne bo udeleževal.

Volitve za deželni zbor poljski.

Varšava, 20. novembra. (Kor. ur.) Poljski brzojavni urad poroča: Predsednik poljske vlade Moraczewski objavlja programatično izjavo, kjer ugotavlja, da je narodna vlada, ki bo obdržala oblast tako dolgo, da se snide deželni zbor, ki bo voljen na podlagi splošne, enake, direktne, tajne in proporcionalne volitve. Ta volitev bo zadnja nedeljo meseca januarja. Udeležijo se je vsi moški in ženske, ki so dosegli 21. leto.

Kongres švicarskih delavcev in deželna stavka.

Bern, 19. novembra. (Kor. ur.) Švicarska brzojavna agentura poroča: V Curihu bo zborovanje švicarskih strank dne 1. decembra. Glavna točka razprav bo deželni štrajk. Dne 21. in 22. decembra se vrši občen kongres švicarskih delavcev, da se dogovore o prihodnjem postopanju delavstva.

Pogreb žrtev revolucije.

Berlin, 20. novembra. (Kor. ur.) Danes so pokopali 8 izmed 15 žrtev revolucije v Berlinu. Na zadnji poti jih je spremljala silna množica iz Velikega Berlina. Red je bil ves čas pogreba vzoren, kar je napravljalo najboljši vtisk. — Kakor izjavlja Wolffov urad, se splošno upa, da v Nemčiji sploh ne pride več do večjih nemirov, razen če bi odpovedala prehrana.

Nemški konzuli v Rusiji odstavljeni.

Berlin, 20. novembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča: Po vesteh, ki so došle deloma naravnost iz Petrograda in Moskve, deloma pa po ovinkih, so nemški konzulati v Petrogradu in v Moskvi odstavljeni. Uradniki, zlasti generalni konzul in njegovo osebje, so internirani. Povzročitelj teh dogodkov ni znan. Podrobnosti tudi še niso znane.

Belgijska vlada zopet v Bruslju.

Amsterdam, 20. novembra. (K. u.) Glasom tukaj razširjenih vesti se belgijski ministri povrnejo jutri v Bruselj. Kralj bo zbornico otvoril v petek. Ministrstvo bo takoj nato odstopilo.

Aprovizacija.

Krušne komisije bodo uradovale v petek, dne 22. t. m. od 8. do pol ene ure popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za kruh in moko. Zamudniki, ki ne pridejo h krušni komisiji dobijo izkaznice za kruh šele v ponedeljek na magistratu, in le tedaj, ako verjetno izkažejo, da niso mogle priti osebno h krušni komisiji, ter da tudi koga drugega niso mogle poslati s svojo rdečo legitimacijo po izkaznice.

Novo krušne izkaznice, ki se bodo izdajale v petek, nimajo več 52 odrezkov za kruh in moko, temveč le dve polovici. Leva polovica je veljavna za moko, desna polovica za kruh. Prodajalci kruha smejo pridržati le desno polovico izkaznice, levo polovico morajo vrniti strankam za nakup moke. — Stranke se opozarjajo, da strogo pazijo na to, da dobe od prodajalcev kruha vrnjene leve polovice za moko, ker so že pri prejšnjih izkaznicah nekateri prodajalci kruha odvzeli strankam odrezke za moko. Vsled tega smejo prodajalci kruha šele prvi torek po zapadlosti kart predložiti odrezke za kruh mestnemu magistratu.

Meso za gostilničarje in zavode. Gostilničarji in zavodi prejmejo goveje meso v petek, dne 22. t. m., popoldne od 1. do 3. ure v cerkvi sv. Jožefa.

Goveje meso na zeleno izkaznice B. Stranke z zelenimi izkaznicami B prejmejo goveje meso v petek, dne 22. t. m. in v soboto, dne 23. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: v petek, dne 22. t. m., od 3. do pol 4. popoldne štev. 1 do 200, od pol 4. do 4. štev. 201 do 400, od 4. do pol 5. štev. 401 do 600, od pol 5. do 5. štev. 601 do 800, od 5. do pol 6. štev. 801 do 1000. — V soboto, dne 23. t. m., popoldne od 1. do pol 2. štev. 1001 do 1200, od pol 2. do 2. štev. 1201 do 1400, od 2. do pol 3. štev. 1401 do 1600, od pol 3. do 3. štev. 1601 do 1800, od 3. do pol 4. štev. 1801 do 2000, od pol 4. do 4. štev. 2001 do 2200, od 4. do pol 5. štev. 2201 do 2400, od pol 5. do 5. štev. 2401 do konca.

Premog na bele izkaznice za peči za VII. okraj. Na vsak prvi odrezek belih izkaznic za peči za VII. okraj se dobi pri g. Maverju, Hotel Vega, Spodnja Šiška, 50 kg premoga, ki stane 5 kron. Na vrsto pridejo stranke z izkaznicami: Štev. 1 in 2 dne 23. dop., št. 3 in 4 dne 23. pop., št. 5 in 6 dne 25. dop., št. 7 in 8 dne 25. pop., št. 9 in 10 dne 26. dop., št. 11 dne 26. pop.

Sodrugom in naročnikom »Napreja« v Udmatu, Zeleni Jami in v Kolodvorskem okraju naznanjamo, da se nam do sedaj še ni posrečilo dobiti raznašalcev za »Napreja«. Prosim vse naročnike, naj potrpe in nam naročnino osebno plačajo ali pošljejo po pošti, da jim lista ne ustavimo. Obenem prosimo sodruga in somišljenike, če vedo za kakšnega raznašalca, oziroma raznašalko, da nam takoj naznani. Zaslужek je od 70 do 100 kron mesečno.

Izdajatelj in odgovorni urednik
Josip Petecjan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Št. 15.379.

Razglas.

Narodna vlada je v interesu javnega zdravstva zaukazala natančno preiskavo vseh s front se vrčajočih vojakov in ženskih vojaških pomožnih uslužbenk.

Podpisani mestni magistrat pozivlja vse one pripadnike bivše armade, ki stanujejo v Ljubljani in so se vrnili domu brez zdravniške preiskave pri kadru, da se v svrhu te zdravniške preiskave glede nalezljivih bolezni javijo zanesljivo tekom 8 dni na mestnem vojaškem uradu v Mestnem domu od 8. do 12. ure dopoldne. Prinesti jim je s seboj vojaške dokumente.

Protiv zamudnikom se bo postopalo v smislu določil zakona o nalezljivih boleznih.

Bivše vojaške uslužbenke se imajo poudvesti preiskavi pri zdravniku svojega zaupanja, da dobe zdravniško spričevalo, ker bi se sicer ne smele sprejeti v nobeno službo.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 18. novembra 1918.

Konsumno društvo za Ljubljano in okolico
naznanja, da bodo

članska zborovanja
za okrožje

Jesenice — Sava — Koroška Bela
v nedeljo dne 24. novembra
in sicer

na Jesenicah ob 10. uri zjutraj v gostilni pri Klinarju (p. d. Rozmanu);
na Savi ob 3. uri popoldne pri Werglesu;
na Koroški Beli ob 6. uri zvečer pri Žumru.

Načelstvo.

Nadzorstvo.

Zanesljivega voznika
sprejme
kolinska tovarna
v Ljubljani.

V šoli v Hrastniku ob južni železnici je oddati

mesto hišnika

oziroma šolskega sluge z mesečno plačo 100 K, prostim stanovanjem in prosto kurjavo. Mesto bi bilo posebno pripravno za kakega penzionista.

Ponudbe je takoj poslati ali se osebno zglasiti pri okrajnem šolskem svetu v Hrastniku ob južni železnici.

Išče se
RAZNAŠALCE

za raznašati in kolportirati »NAPREJ« v mestu, Udmatu in v Zeleni jami. — Nastop takoj. Zaslужek dober. Zglasiti se je v upravi NAPREJA.